

Iwona Niedzielska

Wykorzystanie platformy YouTube w nauczaniu języka obcego ze szczególnym uwzględnieniem rozwijania różnych umiejętności praktycznych, wiedzy realioznawczej oraz rozumienia akcentów regionalnych

Wstęp

Rozwój technologii cyfrowych w ostatnich latach znacząco wpłynął na sposób nauczania i uczenia się języków obcych. Tradycyjne metody, oparte głównie na podręcznikach i ćwiczeniach pisemnych, coraz częściej uzupełniane są przez narzędzia multimedialne, które zwiększają motywację studentów oraz umożliwiają kontakt z autentycznym językiem. Z perspektywy moich doświadczeń nauczyciela języka obcego zmiana nastawienia studentów do nauki języka na przestrzeni lat stała się ewidentna. Dzisiejsi studenci uczący się języka obcego będą posługiwać się nim głównie w celu prowadzenia aktywnej komunikacji w środowiskach wielokulturowych i w związku z tym ich potrzeby są odmienne od tych, które dominowały wśród uczących się języka w przeszłości. Dlatego też zdecydowałam się dostosować moje metody nauczania, tak aby odpowiadały one potrzebom i oczekiwaniom obecnej generacji studentów. Jedną z najpopularniejszych i najbardziej dostępnych platform edukacyjnych wspierającą ów ewoluujący model nauczania języków jest YouTube. Serwis ten, pierwotnie przeznaczony do udostępniania treści rozrywkowych, stał się obecnie cennym źródłem materiałów dydaktycznych wykorzystywanych w nauczaniu języków obcych na różnych poziomach zaawansowania.

YouTube oferuje ogromną liczbę filmów edukacyjnych, autentycznych nagrań, vlogów, wywiadów, podcastów w formie wideo oraz materiałów tworzonych specjalnie z myślą o osobach uczących się języka. Dzięki temu możliwe jest rozwijanie wszystkich sprawności językowych: słuchania, mówienia, pisania, czytania, a także wiedzy o krajach oraz kompetencji gramatycznej i fonetycznej. Szczególnie istotnym aspektem jest możliwość kontaktu z różnymi odmianami języka, w tym z akcentami regionalnymi, takimi jak brytyjski, amerykański, australijski, czy nowozelandzki angielski, czy też wariantami wymowy używanymi w różnych regionach innych krajów, których język jest nauczany.

YouTube jako narzędzie dydaktyczne w nauczaniu języków obcych

YouTube wyróżnia się kilkoma cechami, które czynią go atrakcyjnym narzędziem edukacyjnym. Po pierwsze, jest platformą bezpłatną i powszechnie dostępną, co pozwala na korzystanie z niej przez lektorów i studentów zarówno na uczelni, jak i w domu. Po drugie, oferuje treści o zróżnicowanym poziomie trudności – od materiałów dla początkujących po zaawansowane wykłady i dyskusje. Po trzecie, filmy wideo łączą obraz i dźwięk, co sprzyja lepszemu zapamiętywaniu informacji oraz angażuje różne style uczenia się i stanowi znaczące uatrakcyjnienie zajęć rozbudzając zainteresowanie studentów.

Wykładowcy mogą wykorzystywać YouTube jako uzupełnienie tradycyjnych lekcji, natomiast studenci – jako narzędzie do samodzielnej nauki. Platforma umożliwia również zatrzymywanie, cofanie i wielokrotne odtwarzanie materiału, co jest szczególnie ważne w procesie przyswajania języka obcego.

Rozwijanie umiejętności słuchania

Jednym z najbardziej oczywistych zastosowań platformy YouTube w nauczaniu kluczowych umiejętności językowych, jest rozumienie ze słuchu. Platforma oferuje dostęp do autentycznych materiałów językowych, takich jak rozmowy, wywiady, reportaże, filmy dokumentalne czy vlogi. Dzięki nim uczniowie mają kontakt z naturalnym tempem mowy, intonacją oraz różnorodnym słownictwem. Jest to niezwykle cenne doświadczenie, z uwagi na fakt, iż wzorzec mowy podawany wyłącznie przez nauczyciela jest zazwyczaj niewystarczający do skutecznego rozumienia rodzimych użytkowników języka. Z kolei podręczniki do nauczania języka obcego typowo zapewniają materiał audio i wideo zawierający jeden standardowy wariant wymowy ze sporadycznym wystąpieniem regionalnej odmiany.

Regularne słuchanie materiałów w języku obcym pozwala oswoić się z jego brzmieniem i strukturą. Nauczyciele mogą dobierać filmy tematycznie zgodne z omawianym materiałem oraz poziomem uczniów, a następnie przygotowywać do nich zadania, takie jak prawda/fałsz, uzupełnianie luk, odpowiadanie na pytania czy streszczanie treści. Dodatkowym atutem są napisy, które można włączyć lub wyłączyć w zależności od potrzeb, co ułatwia stopniowe rozwijanie kompetencji słuchania. Wykorzystanie napisów umożliwia lepsze zrozumienie osobom będącym na mniej zaawansowanym poziomie językowym, lub w przypadku trudniejszych w zrozumieniu wypowiedzi, czy to z powodu prędkości wypowiedzi, nie do końca wyraźnej artykulacji, regionalnej odmiany języka stosowanej przez mówcę, czy też innych zakłóceń słyszalnych w tle autentycznego materiału, takich jak hałas ulicy czy muzyka.

Rozwijanie umiejętności mówienia

Choć YouTube nie jest narzędziem interaktywnym w tradycyjnym sensie, może skutecznie wspierać rozwój umiejętności mówienia. Uczniowie mogą naśladować wymowę prezydentów, powtarzać zdania, a także ćwiczyć dialogi przedstawiane w filmach. Szczególnie popularne są kanały prowadzone przez rodzimych użytkowników języka, którzy tłumaczą wymowę, intonację oraz typowe zwroty używane w codziennej komunikacji.

Nauczyciele mogą wykorzystywać krótkie nagrania jako punkt wyjścia do dyskusji, odgrywania ról lub prezentacji ustnych. Przedstawione w materiale filmowym treści stanowią skuteczną inspirację do rozmowy, mogą posłużyć także jako podpowiedź argumentów, czy kontrargumentów do omawianego zagadnienia. Studenci mogą również nagrywać własne wypowiedzi inspirowane obejrzanymi filmami, co sprzyja rozwijaniu płynności i pewności siebie w mówieniu.

Wykorzystanie YouTube w nauczaniu pisania

Platforma YouTube może być także cennym wsparciem w rozwijaniu umiejętności pisania. Jest to umiejętność niezbyt chętnie praktykowana przez studentów, więc warto ich do tego dodatkowo zmotywować. Filmy wideo mogą stanowić inspirację do tworzenia różnych form wypowiedzi pisemnych, takich jak opisy, opowiadania, recenzje czy eseje. Obejrzenie materiału wideo pozwala studentom lepiej zrozumieć kontekst, temat, cel danej formy wypowiedzi pisemnej oraz użyteczne słownictwo, które następnie mogą wykorzystać w swoich pracach.

Warto wykorzystać platformę jako wsparcie w nauczaniu umiejętności pisania, czy to poprzez wspólne oglądanie prezentacji na temat pisania, czy też zlecając studentom zadania polegające na napisaniu streszczenia filmu, komentarza, opinii lub alternatywnego zakończenia historii na

podstawie samodzielnie obejrzanego materiału wybranego przez wykładowcę jako wzór. Tego typu ćwiczenia rozwijają nie tylko umiejętność pisania, ale także zdolność logicznego myślenia i analizy treści. Podobnie jak przy umiejętności mówienia, materiały wybrane na platformie YouTube do prezentacji na zajęciach stanowią dla studentów wzór struktury wypowiedzi pisemnej, ale mogą też oferować wskazówki, pomysły i argumenty do stworzenia własnej pracy pisemnej.

Nauczanie gramatyki z wykorzystaniem YouTube

Gramatyka jest często postrzegana przez studentów jako trudny i mało atrakcyjny element nauki języka obcego. YouTube umożliwia jednak przedstawienie zagadnień gramatycznych w przystępny i interesujący sposób. Istnieje wiele kanałów edukacyjnych, które w prosty sposób wyjaśniają zasady gramatyczne, wykorzystując przykłady z życia codziennego, animacje oraz humor.

Prawdopodobnie każdy z nauczycieli języka obcego doświadczył sytuacji przy wprowadzaniu pewnych zaawansowanych struktur gramatycznych, gdy studenci wyrażali powątpiewanie, czy takie formy są często wykorzystywane w rzeczywistości. Przedstawienie danego zagadnienia gramatycznego przez rodzimego użytkownika języka w materiale filmowym nadaje owej strukturze większej wiarygodności w oczach studentów.

Dzięki filmom studenci mogą wielokrotnie wracać do trudnych zagadnień, co sprzyja utrwalaniu wiedzy. Gramatyka przedstawiona w kontekście autentycznych sytuacji komunikacyjnych staje się bardziej zrozumiała i użyteczna. YouTube pozwala również na naukę gramatyki w tempie dostosowanym do indywidualnych potrzeb.

Rozumienie różnych akcentów regionalnych

Jednym z największych atutów YouTube w nauczaniu języka angielskiego jest możliwość kontaktu z różnymi akcentami regionalnymi. W tradycyjnych podręcznikach dominują zazwyczaj standardowe odmiany języka, natomiast platforma YouTube umożliwia poznanie rzeczywistej różnorodności językowej.

Brytyjski angielski charakteryzuje się wyraźną artykulacją i specyficzną intonacją, natomiast amerykański angielski cechuje się inną wymową niektórych samogłosek i spółgłosek oraz odmiennym słownictwem. Australijski angielski z kolei bywa trudniejszy do zrozumienia ze względu na skracanie wyrazów i charakterystyczną melodię języka. Każdy język obcy posiada wiele odmian regionalnych i studenci na wyższych poziomach zaawansowania nie tylko powinni, ale wręcz sami wyrażają chęć poznania tych wariantów. Oglądanie filmów tworzonych przez użytkowników z różnych krajów pozwala uczniom oswoić się z tymi różnicami i zwiększyć kompetencję komunikacyjną.

Kontakt z różnymi akcentami jest niezwykle ważny w kontekście globalizacji, pracy w środowisku wielokulturowym oraz międzynarodowej komunikacji. Dzięki YouTube uczniowie poznają język w jego naturalnej, zróżnicowanej formie, co przygotowuje ich do realnych sytuacji komunikacyjnych.

Wykorzystanie platformy YouTube w przekazywaniu wiedzy o krajach języka obcego

Współczesne nauczanie języków obcych coraz częściej wykracza poza opanowanie słownictwa i struktur gramatycznych, obejmując również elementy kulturowe, społeczne i historyczne krajów, w których dany język jest używany. Wiedza realioznawcza odgrywa istotną rolę w kształtowaniu kompetencji międzykulturowej studentów, umożliwiając im lepsze zrozumienie kontekstu komunikacyjnego, a także motywując ich do zgłębiania nie tylko samego języka, ale również jego geografii, historii, czy kultury. Jednym z narzędzi szczególnie przydatnych w przekazywaniu tego typu wiedzy jest platforma YouTube, która oferuje bogaty i zróżnicowany zbiór materiałów audiowizualnych.

YouTube umożliwia prezentowanie autentycznych treści dotyczących życia codziennego, tradycji, zwyczajów, historii oraz współczesnych problemów krajów, w których używany jest dany język obcy. Studenci poznają tę wiedzę poprzez filmy dokumentalne, reportaże, vlogi podróżnicze, materiały informacyjne czy nagrania tworzone przez rodzimych użytkowników języka. Dzięki temu mają możliwość poznania kultury „od środka”, z perspektywy mieszkańców danego kraju, a nie jedynie poprzez opis zawarty w podręczniku.

YouTube okazuje się nieocenionym narzędziem przy okazji wszelkich świąt, takich jak Halloween, Dzień Św. Walentego, Boże Narodzenie, i temu podobnych, gdy studenci oczekują zajęć skupiających się na zwyczajach danego kraju, umożliwiając im poznanie sposobu w jaki dana nacja celebrowała owe wydarzenia.

Istotną zaletą platformy YouTube jest połączenie obrazu i dźwięku, które sprzyja lepszemu zapamiętywaniu informacji oraz zwiększa zaangażowanie studentów. Materiały wideo pozwalają zobaczyć architekturę miast, sposób ubierania się ludzi, gesty oraz zachowania społeczne, co znacząco ułatwia zrozumienie różnic kulturowych.

Filmy z YouTube można wykorzystać jako punkt wyjścia do dyskusji, projektów grupowych lub zadań pisemnych, takich jak opisy, refleksje czy porównania kultur. Odpowiednio dobrane materiały pomagają rozwijać krytyczne myślenie oraz zachęcają studentów do samodzielnego poszukiwania informacji. Platforma sprzyja również nauce autonomicznej, umożliwiając studentom eksplorowanie interesujących ich aspektów kultury poza zajęciami dydaktycznymi.

Dzięki autentycznym i atrakcyjnym materiałom audiowizualnym platforma ta przyczynia się do pogłębiania świadomości kulturowej studentów oraz wzmacnia ich motywację do nauki języka, czyniąc proces dydaktyczny bardziej interesującym i efektywnym.

Rola nauczyciela i samodzielność studenta

Skuteczne wykorzystanie YouTube w nauczaniu języka obcego wymaga odpowiedniego podejścia ze strony nauczyciela. Kluczowe jest staranne dobieranie materiałów, dostosowanych do wieku, poziomu oraz celów edukacyjnych studentów. Ważny jest także odpowiedni dobór długości materiału filmowego, który nie powinien być ani za długi, by nie zdominował zajęć lecz je uzupełniał, ale także nie za krótki, tak aby dostarczał wystarczających informacji i kontekstu. Nauczyciel pełni rolę przewodnika, który wskazuje wartościowe treści i pomaga studentów krytycznie oceniać oglądane materiały.

Jednocześnie YouTube sprzyja rozwijaniu autonomii studenta. Studenci mogą samodzielnie wybierać kanały i tematy, które ich interesują, co zwiększa motywację do nauki. Ponadto,

wskazane jest, aby opracowując pytania do wybranego na platformie YouTube materiału, załączać także odpowiedni link, umożliwiając tym samym samodzielne oglądanie materiału przez studentów. Regularny kontakt z językiem poza zajęciami językowymi ma istotny wpływ na tempo i efektywność przyswajania umiejętności językowych.

Podsumowanie

YouTube stanowi niezwykle wartościowe narzędzie w nauczaniu języków obcych. Jego różnorodność, dostępność oraz autentyczność materiałów sprawiają, że serwis ten może skutecznie wspierać rozwój wszystkich kluczowych umiejętności językowych: słuchania, mówienia, pisania oraz znajomości gramatyki. Szczególną zaletą platformy jest możliwość kontaktu z różnymi akcentami regionalnymi, co przygotowuje uczniów do realnej komunikacji w języku obcym. Co więcej, YouTube stanowi nieprzebrane źródło informacji na temat realiów życia w danym kraju, jego kultury, historii, atrakcji turystycznych.

Włączenie YouTube do procesu dydaktycznego nie tylko znacząco uatrakcyjni zajęcia, ale także odpowiada na potrzeby współczesnych studentów, którzy na co dzień funkcjonują w świecie mediów cyfrowych. Odpowiednio wykorzystana platforma może stać się skutecznym wsparciem zarówno dla lektorów, jak i studentów, przyczyniając się do bardziej efektywnej i angażującej nauki języka obcego.